Orrilla-Mayo
18
Barikuba - Viernes
Bilbao, 1934

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
...o'kua ... ... 6,00 Irko. Iru ile.
Bilbao'atazkua 7,50 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzarrijetakuak 100,00 " "

Beldayen itunduba

XXII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.689 zenbakija

Egunekua

Nabarra-ziar

España'ren bustaŕipian aurkitzen dan Euzkadi'ren lau soluetatik, euzko-eraz landugien aurkitzen diran soluak, Nabaŕa ta Araba ixango dira. Abeŕi-elia ariñen galdu ixan dabenak be, eurak dira.

Abeŕi-elia galdu daun eŕijatik baŕiz, arima bako eŕija dala esan oi-da, eŕijaren gogua bere abeŕi-elia dala-ta.

Bizkaya'k eta Gipuzkua'k be, osuan galduta ezpa-eben be, naikua gexotuta ixan eben euren abeŕi-elia.

Gexo ta gusti be, baña, eskeŕak abeŕi-eliari, osakayak aŕtzeko beriala geŕteu ziran. Eta gauŕ, zorijonez, euzko-anai bi oneik, Euzkadi'rentzat osatuta auŕkitzen dira, edo osuan osatuteko bidian.

Eurok osabideratu diranian, baŕiz, Nabaŕa ta Araba be osatu egin gura leukiez. Oneik, ondiño Gaztela'ren besuetan lotan datzan Euzkadi'ren zati bijok be, anayak dira, ba, ta anayak anayen aldez iñardutia, bidezkua da.

Beraz Bizkaya ta Gipuzkoa ixan biaŕ dira, Nabaŕa ta Araba Euzkadi'rentzat osatuko dabezan osatzaliak.

Osatzaliotako bi, datoŕen larunbata gabera-ezkero, Iruña'ko Pantzeska deunaren ikastolaetaratubak ixango dira. Urtenaldi onetako osatzaliok, Basaldua'taŕ Kepa ta Urkiaga'taŕ Estepan dira.

Eta oneik, mutubak be eztira-ta, euren itxeikixunetan Nabaŕa'ren gexua zer dan ondo atzalduko dabe, baŕa osatuteko biaŕ dauzan osakayak zeintzuk diran esan be.

Nabaŕa, irakuŕle, eŕi aundija ta aberatsa da. Baña gaztelaŕkeriz gexotuta dago.

Eta gexo ori, unetaraño saŕtuta daukan gaztelaŕ gexo ori osatuten etxakan aŕtian, Nabaŕa'k dan altsuba dala be, bururik ezin jaso ixango dau, buruba jasoten Gaztela'k eztautso laketuko-ta.

Nabaŕa'k buruba jasoko ba-dau, jaso, orain lotuten daben Gaztela'k ezaŕi eutsazan estuntzeak uŕatu biaŕ dauz.

Estuntzeok uŕatuteko, baŕiz, ondiño Gaztela'ren besuetan lo dagozan nabaŕtaŕ anai maŕiak itxaŕtu biaŕa dago.

Eta gure eletari zintzuak, Nabaŕa-ziaŕ oŕetantxe juango dira: ondiño egira begijak zabaldu barik dagozan nabaŕtaŕ eŕukaŕijai begijak edegiŕen.

Egin biaŕ onetan, gure eletari zintzuak, maxuak dira, euren itz bero ta abeŕkoyakaz, bijotz leŕubetara suba eruaten dakijenak.

Larunbata gabian, Iruña'n ixango dira. Igandian, baŕiz, Monreal'en.

Eta olantxe, gauŕ emen eta bijaŕ an, Euzkadi'ren azi ona ereŕen dabiltzan lugin zintzuak, Nabaŕa osua arakatuko dabe.

Eta beñola Josu'ren beldubak ludi-ziaŕ ibilijaz Goikua'ren itza, kistaŕ-azi ona ereŕen eben antzian, Euzkadi Abeŕijaren beldubak, be, Nabaŕa-ziaŕ ibilijaz euzko-azi ona ereingo dabe.

Eta Nabaŕa'n ondo jausten dan azija, lasteŕ eŕneminduko da, ta bai landara leŕden biguŕtuta geratu be.

Nabaŕa luŕ ona da, ba, ona ta mamintsuba be bai.

Eta luŕ ona ta mamintsuban jausten dan azija, basatxorijak jango dabeneko bilduŕ barik eŕneko da, ta solo-bazteŕetako sasi-laŕak ganeratuta igeŕtuko dabeneko bilduŕ barik azi be.

Nabaŕa'ko luŕa, luŕ ona ta mamintsuba, bijak dirala esan dogu.

Eta luŕ onak, azi-erele onak eskatzen dauz, iñungo zomoŕo edendunek ukutu bako euzko-azi zindua ereingo daben azi-erele berezijak.

Oŕen luŕ mamintsu-edeŕen jaubia dan Nabaŕa altsuba, bere luŕ-gane gustijak euzko-landara mardulez estalduta ikusten danean, ¡a ixango dala bai ikuskaŕijaren edeŕa...!

Itxaŕtu zaŕe, ba, Nabaŕa, zure zorijona, zeure Euzkadi'rentzako itxaŕtukeran dago-ta.

URIBIŔAŔTE'TAŔ IBON.

¡Agur, "Aratzu'ko Trumoya"...!

Zugazti ta zelayak, mendi ta ibaŕak, danak atsegintsu auŕkitzen yakuzan une onetan, eta txorijak nun-nai poz-alaŕasuna baño zabalduten eztaben aldi zoragaŕijan, aguŕ-egin dausku bere gastaroko lilitegitik, Jauna'k atsegin-baratzan geŕturik eukazan lekuba bertan, Enbeita'taŕ Eukeni abeŕtzale-gaste-eŕimiak.

Abeŕtzaletasunak, samuŕa ixan be-ta, gasterik auŕkitu eban Eukeni'ren bijotza, ta eŕiko adizkide gustijak baño abeŕija ariñago zala ezaguturik, laga ebazan alde batera danak eta zin-egiñik adizkide-areyo-aŕtian asi eban bere amaibako lana; abeŕi-aldezko lau bijozkoŕ-maŕekoŕa.

Lantegijan egun luzian soña nekatu ondoren, gabaz masaŕasunez atsedena emon-biaŕian, saŕi "Aŕatzua'ko Trumoya" ixen-oŕdiagaz, zeñegaz jaŕaŕu eban ogeratuteko idazkoŕtz eta lantegijak itxi-aŕte, idazki edeŕak argiŕaldu euskuzan. Eliabeŕi-aldezko lanian, auŕenengo ibili ixanda beti. Lan onegaz bijotz asko irebasirik eta onen aŕtian gastedija oso-osuan saŕturik.

Arañegun-aŕte, bere il-eguna, U. B. B.'eko idazkarija ixan da. Esan giñake ba, Sabin'an irudija ixan dala; Sabin, Euzkadi gustija areyo ebala asi zan legez lanian, au be, bere eŕitxuba oñetatik bururagiño atzeŕi-zaletasunez josiŕa eguala ikusirik, jagi zan eta jaŕaŕu nekatu barik, Sabin'ak itxi euskun bidetik; abeŕtzaletasunik esagututen etzan eŕija, abeŕtzale biuŕturik. Erijotza ain arin beragandutia ¿nork daki abeŕi-aldezko lan onek ekaŕi ixan bai-dautso? Berak esan euskunez, eŕi-jauntzu batzaz leŕo batzuk idatzi ondoren aregaz euki eban aŕkitze batetik gora bere bijotzak ezeban iñoiz taupadarik pasaŕasunez aŕtu.

Orain baña, aguŕ-egin dausku, ta bere lanaren igalitzat "Goi-Zale" ta "Oñestue" idazliak itxi; ainbeste gau ta egunez azkeŕik ikustia amestu eban Euzkadi gaxua lotuta baña apañik lagarik, beste abeŕtzale zintzo askoren aŕtian, Sabin besaŕkatuteko. Besaŕkatu egixuz... bai... besaŕkatu, ta zeure gogua donoki oŕtan amaibako zorijontasunan daguan biŕaŕtian, sogia. emen zeure eŕi maŕian lora aŕteko bi txiro baten atsedenduko da; ogetzat kaxia ta estalkitzat luŕ otza. ¡Oo luŕ dontsuba!—daukezala, baña luŕ-otz ori zeuk baño lenago zure aŕite ta aren aŕiŕe abeŕtzalien soñakaz deunduta dago. ¡Zenbat aldiz ez leben aŕatzuetaŕak orain eun uŕte asko dirala itxasoz etozan aŕotzen auŕka ta abeŕi-azkatasun-aldez euren bixija atsegiñez emon! ¡Eta zenbat bidaŕ etziŕubezan iŕuntasunez ikusiko euren sanetan euzko-odola daroen ilobak—¡etoyak!—, ildegijan atsedenduten diran asabaen kondaŕai iaramonik egin barik atzeŕi-aldez lanian! Era onetan alditxuba igaro ondoren baña, asi dira euren onduan abeŕi-aldez bixija pozik damokienak beŕikusten. ¡Atseden begi ba, zeure soña be, euren kondaŕ aŕtian, zeure soñak janariŕuko daben luŕaren ganian uŕtengo daben lorak abeŕtzale-atsonez usaindu dagijan bastaŕ gustijak! Lenengoko gautik euri ta axiak, gero txingoŕ eta ekatxak astinduko zaŕube goi-aldetik bedaŕakaz ludijarentzat estaldurik, gurutze bat ezaugaŕitzat bakaŕik itxirik. Euzko-abeŕtzale-idazle-adimenotan, baña, eztau ezek bere atzinduko zeuganako gomutia, abeŕtzaletasunaz aztuta eguan eŕijan lenengoko ekatxari idazkoŕtza eskuban dozula aŕpegi emoten uŕten zenduban idazlia zarialako!

Aguŕ, ba, orain; baña ez betiko, ez; lasteŕ aŕte. Elantxobe'ko ildegi-atian daguan izki-leŕuak iñor be eztabelako betiko aguŕtuten; "Gero Aŕte" baño. Aguŕ, ba, ta gero aŕte, bai: Jaura'k gura daben-aŕte; baña ez aztu emen gelditzen garian idazle txiruokaz: eskatu Jauna'ri indaŕa geure adimenak aŕgitu dagijan, beragaz abeŕi-aldez lan-egiñik, asaben benetako jaŕaitzaliak deŕuteko duin ixan gaŕezan.

Gauŕ, etxe-ondoko zugatzetan abestu oi-daben txorijak eleŕasun ordez il-abesti iŕunak abestuten bai-diŕubez, ¿zegaŕik eztau nire idazkoŕtzak idazkuraz barik begijetako negaŕ-malkuakaz idazten aŕi biuŕtutako euzko-bijotzak samuŕturik?

Aŕatzutaŕak, abendaz gustijok anayak, gauŕ, aŕen eskatuten dautzubet ildakuaren gomutan, ikasi dagixubela zein abeŕi jagokon euzko-abendiari, ta bein au ikasi-ezkero, eztot ezpairik aldi gitxi baŕu Eukeni zanak esan oi-eban legez, Gora Jaun-Goikua eta Lagi-Zaŕa diadaŕ batian egingo dogula.

Aŕtun egixube, Eukeni zanaren guraso ta anai-aŕeba maŕiak neure tamal-aguŕik sutsu ta bijozkoŕena. Otoi dagigun bere gogo-aldez.

IBAI-GANE.

Euzkotar umien aldez

"POLIFEMO"

Toledano'taŕ Koronela, Polifemo ezizenduna, gizon gaiŕto bat zan. Jaka luze-luze bat erabiltzen zuan, praka laukodunak (kuadrodunak) eta kapela garai ego zabalduna.

Eŕaldoya bezelakoxe aundia zan bera, ibilera berarizko bildurgaŕia, burni-aria bezelakoxe bizaŕak, trumoya baño gogoŕagoko abotza eta broutzezko biotza.

Baña gauza abek danak alkaŕ jota baño bilduŕ aundiagoa eman oi zuan bere begi bakaŕagaz bota oi zuan begiratu itzal, izugaŕi, odolzaleak. Koronela begi bakaŕa bai zan.

Apirka'ko gudau mahomataŕ asko garbitua izan biaŕ zuan, eta gañera, oraindik bizirik zegozala eŕayak ateratziak eman oi zion bere bizitzako pozik aundiena.

Guk beñepen, itxu-itxuan ala ziñisten genduan, eta guk bezela gurekin batian Oviedo'ko Deun Pantzezka'ren enparantzan jolasten ziran mutil koxkoŕ danak.

Amabietatik ordu bietara eguraldi ona zan guztian etoŕi oi zan enparantza hertara eŕuki gabeko ta biotz gabeko gudari zaŕa ere.

Uŕutitik ikusi oi genduan, zugatz aŕtean bere gorputz aundia, gure ume biotzetan bilduŕ ain aundia sartzen zuan agure aundi aren gorputza. Beste batzuetan beŕiz, ikusi baño len bere abots trumoikoŕa entzun oi genduan eta "¡Emen dek Polifemo!" alkaŕi bilduŕez esan oi genion.

Koronela goŕa ere bai zan eta oŕuaka izan ezik ezin itz-egin zeikian. Augaitik berak ixil ustian esaten zituan gauza danak, beŕeun pauso borobilian zeuden lagun danak entzuten zituzten.

Geyenian bakaŕik ibili oi zan, baña lagunen bat bilatzen zuanian pozik artu oi zuan. Leize zuloan gordeta zeukan, ekaitza bezin abots gogoŕ ura erabili al izatiaŕen edo.

Beintzat Polifemok laguna zuanean, Deun Pantzeska enparautzat daŕ-daŕ egin oi zuan luŕikarak jota bezela, ituŕiko uren durundi biguna, txorien abestiak, eta ... zeak zugatz adaŕetan ateratzen zuan ... ñua danak ixiltzen ziran, Deun Pantzeska'ko zugaztia ez zan danona, Polifemo jaunarena bakaŕ-bakaŕik zan.

Aprika'ko gudari odolzalien oŕuak baño etziran an entzuten, eta noizean bein berekin ibiltzen zan apaiz jaunak ere ... zuan autik itzik ere ateratzen. Polifemok bere kolkoan zeukan leize zulotik trumoyak eta tximistak atera azitzeko bakaŕik apaizarekin alkaŕtzen zala zirudian.

¡Amaikatxo bideŕ eŕaldoyen oŕuak entzunda, apaiza noiz-baño-noiz iruntziko ... zuan, uŕutitik begira egon oi giñan! —¡Nik etzekiat apaiz ori uŕeratu ere nola egiten dan! ¡Egunen batian beoŕek igeŕiko ziok ba!—esan oi genduan mutil koxkoŕok.

Gizon bilduŕgaŕi onek, geu bezelakoxe sortzi urtedun ilobatxo bat zuan. ¡Eŕukaŕia! Mutiltxo ura ikusi orduko guk artzen genduan naigabia. Zugaztian iñoiz osabakin ikusten genduanian, biotza, eŕukien eŕukiz urtutzen euki oi genduan.

Ikusi al dezute iñoiz zirkuetan edo, ... goyen kayolan arkumetxoren bat sartzen? Ba, Toledano'taŕ Kaspartxo, bere osabaren onduan ikusten nuanian orixe ta bera irudizen zitzaigun. Guk ezin uleŕtu genduan mutil gaxo ark, jan, eran, lo eta biztzeko nai ta nai ez egin beaŕ diran beste gauzak, nola egin al izango zituan gizon arekin bizi ta. Ziuŕ geunden ordea biotzetik sano etzala egongo.

Egun batzuek zugaztira azaldu gabe igarotzen ba'zituan alkaŕi esaten genion —Egosita ala eŕeta jan ete dik mutil gaxajua?

Eta andik egun batzuetara osorik eta bizirik agertzen zanian, poz aundia aŕtzen genduan.

Baña ondo genikiun egunen batian edo bestian Polifemo odolzale ark il da jan egingo zuala bere ilobatxoa.

AŔITOKIETA.

Alonso'taŕ Anastasi, Uŕutia'taŕ Jon, Etxebaŕia'taŕ Jon, Zarate'taŕ Joseba, Zubieta'taŕ Jon eta abaŕ. Abeŕtzale zintzuak eurok.

ZAURITURIK.—Eŕekalde'taŕ Nikola'ren etxia margoztuten ebiŕala jausi ta zauriŕu zan Jondan'daŕ Nazari. Bilbao'ko osatetxera eruan eben.

BASAKIÑA.

... kidia dan Goyogana'taŕ Ipolita'ren ... tiak alaba bat ixan dau. Miren Lorea ... kel-ixena imiñi dautse jayopaŕitxubari.

Zorijonak.

EZKONTZA.—Ezkon deyetan arkitzen dira Gabika'taŕ Marka eta Burgoa'taŕ Miren Elixabete.

Zorijon ugarijak opa dautzubeguz ... bixitza baŕijan.

KARLISTAN JAYA ATZERATU. "Homenaje doble" edo dana dalako ... egiŕeko ikaragaŕizko gertuketak egin ibili dira emengo karlista albortza taŕ ... te boŕastaŕuak, baña au idazten diŕ dugula, atzeratuko ete diran zaratak ...

Zer jazo ete yake, ba.

OKEŔAK.

Deunen bixitza

Apolone deuna, neskutz eta ziñopa

Kistaŕen adizkide ona izan zan, aldizka, Pilipa, kaisaŕ eŕomataŕa. Norbaitzuk uste dabe ugutza be artu ebala noizpait kaisaŕ onek. Alan da guzti be, garai atantxe, aizatu eben kistaŕen arerioak erasoaldirik izugaŕienetakoa kistaŕen aurka.

Sasi-oleŕkari eŕukaŕi bat azaldu zan aldi atan. Egiztatzen zitun izukari aŕigaŕiak eta eŕiari jaurtitzen eutsozan zemayak, igarle-izena irabazi eutsoen gizontxo oni. Baña etzan, ez oleŕkari, ta ez igarle. Kistaŕen arerio amoŕatua bai; eta bere entzule ugariai iñotsen, kistaŕak ez oro azpiratzekotan, ezbeaŕ aundietakoen bat etorkiola gañera uriari. Oñelaxen piztarazi eban eŕiaren biotzean kistaŕenganako goŕotoa. Goŕoto au zala-ta, gogorki eraso eutsen orduko sinestedunai.

Meter izendun kistaŕ zaŕ bati egotzi eutsoen, lenengoz, eskua; eta birao zikiñez Josukisto ren uskurtza gaiztestera beartu nai izan eben. Ordea, kistaŕ zintzo arek ez eutsen erantzun be egin; etzan aren agotik txintik urten. Asaŕeak eragiñda, izugaŕizko basatikeriak egin zituen gizon arekaz. Ankerkiro makilkatu eben lenengoz; begiak atera eutsoezan, uŕengoz; eta burdiñez soña uŕatuz gero, luzaroan aŕikatu eben, azkenik.

Andere elizkoi, Koinda izendun baten etxera doaz gero basatiak. Indaŕez atzeman emakume indargea ta jainkoaizunak gurkatzera beartu nai izan eben a be. Biribila izan zan emakume adoretsuak jaurti eutsen ezetza. Lokaŕiz oñetan lotuta, aŕastaka erabili eben kaleak zeaŕ. Zaurietatik erion odolak oparo ezotzen zituan luŕeko aŕiak. Zearo uŕatuta, zaurituta ta zatituta itxi eben. Etzan, oŕatio, oŕegatik makurtu emakume deun aren zutitasuna. Meter deuna il zan tokira bertara eroan eben eta an aŕika bizian eraildu.

Baña ziñopa aintzagaŕi onein artean, aipatuenetakoa Apolone deuna izan zan. Bere iraupen aŕigaŕiak eta kementsu jasan zituan oñazeak betikoratu dabe aren oroitzapena. Zaŕa zan; baña ezkongeya ta neskutza, ta eleizari ta otoizaletasunari oro emona.

Erasoaldia sortu zanean, bere etxean egoan Jaungoikuari arenga. Arerioak, baña, dana irauli eben azpikoaz gain; dana arakatu ta zuzitu eben. Etzan lotu areik arakatu bako zokondo ezkuturik. Bereala usmatu eben be emakume ezlizkoi ta otoizalearen egotokia ta indaŕez atzeman eben.

Somatu geinkezan oñazerik izugaŕienak ezaŕi eutsoezan Apolone deunari. Aŕiz zartakatu eutsoezan ortzak eta agiñak, apurtzeraño. Ezpanetatik iŕibaŕe gozoa ixuriz jasan eban ukaldiak sortutako miñaldia. Era guztitariko eskeinteak, aŕenak eta zemayak egin eutsoezan, gero. Alpeŕikakoa izan zan, ordea, dana. Geroago ta zutiago ziraun emakumeak.

Sutaldi aundi bat egin eben gizailtzale puŕukatu areik eta esan eutsoen Apoloneri, Josukisto ez ukatzekotan eta gaiztestekotan, sutara jaurtiko ebela. ¿Ordurarte Arenganako maitasun-sugaŕetan urturik bizi izan zan emakumeak, zelan birao egin Josu Jaungoikoari?

Suak baño biraoak eta ogenegiteak bilduŕ aundiagoa emotsola erakusteaŕen, erabagi zeatza artu eban batbatean Apolone deunak. Begiak zerurantz jasoaz, eskuak alkaŕi josita, egin eban otoi laburdi; ta beste iñoŕk bultzatu baño len, oarki ta zentzun osoz sartu zan sutara. Antxe eŕe ta auts biuŕtu zan Jaungoikuaren izena onetsiz. Onelaxen irabazi eban Apolone deunak Jaungoikuagandik, bere iraupen aŕigaŕiaren ordaña.

Emakume indarge baten adore bakana ikuski, biziro aŕitu ziran ikusmiñak ara eroanda egozan sinestebakoak. Ezin sinestu begiak ekusena. ¿Nork aizatu legikion emakume bati alaingo adorea ta kemena? Indaŕaren eta Biziaren sortituŕi dan Arek bakaŕik aizatu legike oŕenbesteko sutsutasuna. Besterik iñoŕk ez.

Aŕeta aundiz bildu zituen kistaŕak, sua itzali zanean, Apolone deunaren auts-ondaŕak eta luzaroan euki zituen gordeta. (1)

A.'TAŔ T.

(1) Otsala-9'ari yagoko deun au.

GERNIKA

JAUPA BAT. — Enbeita'taŕ Eukeni "Aŕatzuko Trumoya", Gernikaŕ Euzko-Batzokiko bazkide zintzua zanaren gogo-aldez, datoŕen igandian goizeko bederatzi ta erdietan jaupa ixil bat izango da Gernika'ko Jon deunaren eleizan.

Batzokiko bazkide, Txara-Txara, Emakume Abeŕtzale-Batza eta enparau adizkidiai dei-egiŕen yake meza oŕetara erdu daitezala, aŕen.

ESKONTZAK. — Begoña'ko Miren Deunaren ertxadonan eskondu ziran igaro zan larunbatian Beaskoa'taŕ Aurore, gernikaŕ neskatila liraña eta Sarasketa'taŕ Joseba bilbotaŕ mutila.

—Igaro zan astian eskondu ziran Muruetan Zuñiga'taŕ Juste neskatilea eta Amorebieta'taŕ Deograzia aberkide ona.

Bitzuoi zorionak.

BATA TA BESTIA. — Endeitza'taŕ Ander eta bere sendia Logroño'tik etoŕi dira.

—Eloŕio'ko osategian egun batzuk igaro ta gustiz osatuta Gernikaratu dira Laŕuzea'taŕ Sekundiñe eta Izagiŕe'taŕ Alazne emakumetxu abeŕkidiak.

—Joan astian agurtau genduzan Batzokian Monasterio'taŕ Bitoŕ eta bere emastia, eskon-baŕiak.

—Urtearoko meza nagoziaz ospatu dabe gauŕ, gure lugiñak, euren zaindari Ixidor deunaren eguna.

—"Elai-Alai" gernikaŕ erti-taldea datoŕen igandian Begoña'ko Zabalbide'ra doa

—Udabaŕiko epeltasunak eta eguraldi onak, igandero geure eŕiak "ganbeluz" betetan ditu.

Eztakit nundik jausita emen izan genduzan igandean gaste mozkorti-talde batzuk.

Egun gustia ardao satoak eskuetan dituela eta gaŕaixika or ibili zirean kalerik-kale iñori ez ezeri bakean isten ezeutsela. Eta gure agintariak zetan dira gauza oneek ez galerasoteko? ¿Zetarako dira, oŕ "alondika" kalian dagozan "peŕerak", olako lotza-galdukoak sartu eta ordu batzuk antxe igaro eragiteko izan ezik? Agintariak jaramon egin ezik eŕi-biztanliak gure-gain artu bearko dogu eŕi-zaintzea. ¡Edonundik jatorkuzan gaste ordi-batzuen nabarmenkeriak ezin geinkez geyago jasan! ¡Lotsagaŕija da izan be-ta!

BELU-MENDU.

tzale alkaŕ-aŕteko maitasun ta ezaunpiderik ondo datoz.

Beste bete beaŕ bat ere badogu uri ontako Abeŕtzaleak Euzko-Langilea'ri ta Abeŕtzaleoi zuzen ta bidez laguntzea, lan arazo-guzietan euraz bakaŕik oraituaz, beartuaz aldi ontako naigabek arinduaz eurari, euzko-biotzak sendotuaz jaŕaitzeko biderik edeŕena. Entzungo zaigu?

ONGI ETOŔI.—Azkoitia'tik biuŕtu ta uri ontara Zelaya'taŕ Biŕoren'en sendia Gatzaga'tik etoŕiŕa geure aŕtean baita ere arkitzen da Sasiain'daŕ Margarite. Beŕiz 'tik biuŕtuta agurtu genduben Axuria'taŕ Estibalitz andereñoa.

TXINTXO.

ZUMAYA

Uri onen izena ta beŕiak garai baten maiz irakuŕtzen ziran. Gauŕ dan egunetan zer? Argitaratzeko beŕirik ez aldago? Udal-etxeko batzaŕen beŕi, ta beste urian igarotzen diran gora beraren gain noizik bein argitaratzea laburtxo bada, ere geigizkoa ote leike? U. B. B. zerbait autolatu nairik ibilia omen da gai oŕetzaz ta Eŕapel zertan gera? Euzkera gabeko Abeŕtzalea da Abeŕiatzaz zerbait irakuŕi izan degu, au igarotzen ote da uri ontau ere? Gaŕai batez itzaldi ugari, aspalditxuan antzezlariak ta euren zuzendariak izan ezik otz eta utz ageri gerade; alaitasunez pistu ta berotu garien antolatuaz itzaldi abeŕkoi bat. Zergaitik ez garai batez ain begikoa genduben egun igarotzea Itziaŕ du, bilduŕik Elgoibaŕ, Deba, abaŕ ta abaŕ, guziok elkaŕturik zergaitik autolatu ez? Batzokia'k edo U. B. B. daukazute itza, gogo edo asmo oŕetzaz asko gerade. Alde guzietako edo gutxienaz inguruko abeŕ-

ZARAUTZ

ORIO. GETARI TA ZUMAYA'KO ABERTZALEAK!—Igandean, ikusaraziko da (J. 1.) Zarautz'en eŕi gustitan ain atsegin izan, eta ikusteko zaletasun bizia gendukan pelikula eder au. "Salon Cine Modelo,,'n.

Inguru-eŕi, Getari, Orio ta Zumaya'ko abeŕtzaleak bera ikustera etoŕi, ta garaiz atxeratzeaŕen lenbiziko ikustaldia 4½'tan emango da. Bigaŕena ta irugaŕena ere izango dira: 7'tan eta 9½'tan.

Saŕera bakaŕa: 1,25 lko. (bost eŕial).

卐 卐 卐

Abeŕiaren edertasuna, bere ekandu edo oitura aipagaŕiak, bere dantza ta jolas garbi, euzko-abesti goxoak, euzkerazko itzaldi ta otoitz, txistu-ots alayak, ta beste euzko-ereskin bidez jotako soñu entzungaŕiak; aŕijasotzale ta palankarien saioak...

Oiek danak ikusten dira "Euzkadi" pelikulan. Asko dirala? Geiago ikusi beaŕean zera "Salon Cine Modelo,,'ra bazuaz igande aŕatsaldean.

Onetzaz gañera, beste auek izango dira: Bilbao'ko ta Gazteiz'ko "Abeŕi-Eguna", "Euzko-Araudi ukaintzea Madrid'en", eta oraindik aspaldi ez dala, Arana-Goiri'taŕ Sabin irakasliari Kataluña'k egin dion omenaldiko jaiak, Euzko-Abesbatza abesten ta.

卐 卐 卐

¡Zumaya, Orio ta Getariaŕak! Etoŕi igandean Zarautz'era gustiok, "Euzkadi" pelikula edeŕa ikustera. Orain egiŕen ez badezute, ez dezute ikusterik izango puskatian, Pilipina ta Ameriketara daramakiye-ta, ango euzkotaŕak ikusi dezaten.

ZABALA.

GALDAKANO

Igandian ospatuko dira Usansolo'ko jayak San Miguel eta Oyarzabal'taŕ Iñaki zanaren oroimenez. Bizkai'ko Gastetxu-Batza'k jai oneik eratu dauz. Jai oŕeik ikusteko gaŕ andija dagon ezkero, ikeragaŕijak ixango dirala esan biaŕko dogu.

Egiŕarau osua zelakua dan eztakigun-aŕen jai onexek gitxi gora-bera ixango dira:

Amaŕetan jaupa nagosija, abestuta Txonitza, be, ixango da oiz. Ostian ikuŕiñak aŕturik San Miguel eta Oyarzabal txikijaren ilobiragiño, bertan lora txorta batzuk itxiŕeko.

Aŕatsaldian itzaldi abeŕkoyak umetxubak itz-egingo dabela. Igandian euzko seme gustijak Usansolo'ra.

AUZO-JAYAK.—Igaro zan egubenean eta igandian ospatu ziran Bedia-Urgoiti'ko jayak. Oñezko ariñiketa bat ixan zan eta garale uŕten ziran: Ar-na'taŕ Emili,

LAZKAAO

AYEŔDI'TAŔ MIKEL.—Denok ezagutzen deguz, Zarauz'taŕ abeŕkide sutsu au, geure aŕtean degu. ¡Ongi etoŕi Mikel!

ALDANONDO'TAŔ JONE.— Denok dakigun bezela, Abeŕi egunean Gazteiz'era zijoala aŕtezkaŕetik erorita zauriturik zegoan abeŕkide zintzo au, gustiz osatuta kalean ikusi degu. ¡Poztutzen gera!

"NESKAZAŔ"! — Alzaga'taŕ Toribi jaunaren iru ataleko antzeŕti edeŕau lasteŕ botatzeko asmo bizian, gaste sail bat geŕtatzen asi da, Euzko-Batzokija'ko lendakari jauna dan, Aŕmendariz'taŕ Iñaki'ren aŕdurapean.

NEKAZARIAK.—Oek eguraldi ona lagun dutela, aŕtoa ereiten gogoŕ ai dira.

JAI-ALDIA. — Udara'ko eguraldikin igaro degu au. Eleizkizun edeŕak egin ziran iru eleizatan. Atsaldean gaztedia Beasain auzo eŕi onetan ospatu ziran eŕi jai etara juan zan.

Lazkao'taŕ abeŕtzalea "Euzko" erosi ta irakuŕtze dezu...? ¿Ez...? ¡Nolakoa da ba zure abeŕtzaletasun ori.

IRAMENDI.

BERMEO

NEU-NAI'RI. — ¿Kaxo lagun? Nun egon az, ba, ain aldi luzian ezertxu idatzi-barik? ¡Alpeŕ andi ori! Orain Bakio'ko "Ibai,,'k kilikili egin dautsunian itxaŕtu az. Ekinegik idazten.

AŔANTZALIAK.—Igande-atsedena edo descanso dominical ori imiñi dautse geure itxastaŕai, be. Egija, meresi badabe etxian egun bat igarotia. Zoriionak.

AŔAINTZA. — Lengo aŕaintza andirik geure aŕtian eztago. Tamala.

EZKONTZEA. — Almika'n Alboniga'ko Ama Neskutza'ren eŕtxadonean ezkondu dira Euzkeltzale trebia dan Motzela'taŕ Andoni eta Bilbao'taŕ Benantse. Zorijonak eta Euzkadi-aldez beti lan-egin.

JAYOTZA.—Igazi dan astian Muxika'taŕ Paul eta Bilbao'taŕ Jone senaŕ-emaztiak neskatotxu bat ixan eben. Libe euzkel-ixena ezaŕi eutsen. Zorijonak.

URKIDI.

ONDARROA

EMAKUMIAI.—Miren alabai ilero banatzen dautsezan "Hojita celeste" deritxon azkenengo oŕitxuba irakuŕi dogu.

Il onetako eskarijak noren aldez egin biaŕ dabezan esaten dautsenian, España aldez egiŕeko eguna be ikusi dogu. Eŕusi, Mexico edo beste edozeineri egin leiken eran egiŕeko esango ba'leuskijoe gatxerdi, baña, euren (euzkotaŕ emakumiena) abeŕijari balitz legetxe esaten dautsena ondo dakigu.

¡Emakume abeŕtzaliak! Geyago ez egixube aŕtu oŕi ori. "Zeruko oŕitxua" deitzen jakona baño, onek zuena eztan abeŕirik eztotzube zuentzat emongo; eta ganera abeŕi elia zabalduko dozube.

EUZKEL-IXENA.— Laŕuskain'go Basozabal basetxeko Aŕizabalaga'taŕ Deunoro ta Kerexeta'taŕ Purdentze'k alabatxu bat ixan dabe ta ugutzaukeran Miren euzkel-ixen edeŕa imiñi dautse.

Zorijon ugarijak damotseguz gurasoei ta baŕa aŕama-bitxi ixan diran San Antonio'taŕ Justa eta Kerexeta'taŕ Perdiñande'ri.

Baŕa be zuzentza epaikaritzako batzoŕ-

Obenkadi Damutua...

卐 卐

Geure buruba euzkeltzaletzat dogun ... dakaŕ abeŕtzaliak arantza mingaŕija ... bijotzean. Eŕdeltzale-ospeak egindako ... antza zoŕotza. Baña guk okeŕ-egindak ... ak laŕegi edo saŕiegi gomutauraz... ven minduten gaŕuna da.

Beŕmeo eŕijaren euzkereaganako ... tasuna goralduteko gure eŕija dan ... tzalia agiri biaŕ ete-da? Beŕmeo eŕija ... kelduna dala asko poztuten gaitu ... Beŕmeo euzkelduna dala esateko Mundaka eŕdeltzalia dala argitaldu biaŕ ete-da?

Abeŕtzale zintzuak ixateko abeŕijagana... ko maŕetasuna erakutsi biaŕ da. Abeŕi... ren oinaŕi senduena dan elia, euzkera... basteŕeratu eben eŕi onetan. Oben ... dogu baña damututa gagoz benetan. D... mutasuna erakusteko erarik onena euz... rearen aldez egitia dala dakigulako ... kerearen aldez gogoŕ-egiŕen asi gara ... egiŕen dogula ziñistuten eztaunak ... bedi bertora. Ospe kaltegaŕija dogun ... ixilik tantaka-tantaka, gure lantxubak ... ŕen doguz, eta egiŕen dogula jakin era... teko erakusmenik egokijena, auxe.

Igazi dan larunbatako zenbakijan EUZKADI egunerokuan, "egunekua" gu... argiŕaldu eban zapaŕadatxuaz batera, ... onetako euzkeraz idatziriko idazlana ... giŕaldu zan, baŕa egun atako "Gaceta del Norte" eritxon izpaŕingijaren euzkel... lian be, ta bardin "Euzko,,'n eta "Ekin" euzkel - asterokuetan. Zoŕitxaŕian ... eban Mundaka'n euzkerea basteŕeratu ... ala, egun atan lau euzkel-izpaŕingijetan ... onetako izpaŕak argiŕaldu ziralako. ... idazle-baŕi agertu dira ta idazten ... zan idaz-lanak euzkerearen aldezkuak ... ten oi dira geyenak.

Antzeŕkija bidez egin al-dan euzkera... ren aldezko zabalkundia ezaguna dog... gai oŕetzaz biaŕezkua dot esatia B... 'n oindiño antzeztu eztan euzkel-antz... bat eŕi onetako Antzezlari-Taldekuak ... tzeztuko dabela.

Zeŕ geyago? Gastetxu goguetan euz... reaganako zaletasuna piztuteko dago... ixateko diran Euzkel-Eguna'ko jaya... txapelketak atonduten diñardue mund... abeŕtzaliak.

Mundaka eŕija noiz euzkeltzaletuko ... -da?

Uste dogun baño ariñago ixango da.

ONDARTZAPE.

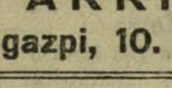

EIZARA'KO SUIZKILLU (ESCOPETA) OLEA
L. LEGARISTI Y COMPAÑIA
SORALUZE (Placencia de las Armas) — GIPUZKOA

ARRIETA - BITXIZALEA
Legazpi, 10. - DONOSTIA. - Urrutizkiña, 13.777

EUZKO
JEL - ASTEROKO IZPAŔINGIJA
Larunbatetan agiri ixaten da
Euzkelduna: Abertzalia ba'zara, erosi ta irakurri biar dozu asteroko au.

Aranburu'tar R...
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3. DONOSTIA

Artua eta babia txikitutzeko makiñak
Txomin Olano'k
Saltzen ditu, merke
Plaza de las Escuelas, 10 g'n - Donostia